

Marx: des de Roma a València, I

JOAN FRANCESC
MIRA

Si als amables lectors no els molesta, aprofitaré una mica més les entrevistes aproximadament biogràfiques que comentava la setmana anterior. Això era, doncs, que en la meua més tendra joventut jo volia ser pare escolapi, com els del meu col·legi de València, i vaig passar tres anys al monestir d'Iratxe, explicava a l'entrevistador, "... Estudiant matèries diverses i sobretot filosofia, i com que devia ser una miqueta espavilat, em van enviar a Roma, a continuar allà els estudis fins al final, a acabar la llicenciatura de filosofia i fer després la teologia, i vaig estudiar filosofia a la Universitat Gregoriana. Els escolapis tenien, i tenen encara, el que se'n diu Casa Mare, la casa original de Sant Josep de Calasanc, el fundador de les Escoles Pies, al costat de Piazza Navona. Des d'allí, cada dia anava a la Universitat Gregoriana, que era la universitat de més pedigrí de les de l'Església, a càrrec dels jesuïtes, molt internacional, hi havia estudiants de tot el món. I aquells mesos, jo anava pel carrer, i veia les xiquetes a Roma, devia ser l'any 59, que començaven a portar faldetes curtes... em vaig posar una miqueta nerviós, i resulta que ja no em veia amb ganes de ser capellà: me'n vaig anar a casa, i vaig tornar un altre any a Roma, però pel meu compte, vivint en pensions de mala mort, per acabar la llicenciatura i poder-la convalidar després." – "O siga, que a Roma ja havies acabat, però després hagueres que convalidar?" – "Perquè el títol em valguera a Espanya, havia de fer les assignatures espanyoles, literatura espanyola, història d'Espanya, etc, per aconseguir la llicenciatura de filosofia i lletres, i jo ho vaig fer l'any 61 i 62, que ja era a València.

Encara no havia arribat la burrera de la especialització des del primer dia, que és un disbarat: una carrera de filosofia i lletres eren tres anys que en deien comuns, història universal, història antiga, medieval, contemporània, història del art, història de la filosofia, literatura, geografia..., i això tres anys, i els altres dos anys eren d'especialitat, però en eixos tres anys tenies la formació sòlida que havies de tindre. Cosa que continuen fent en els estudis seriosos, com per exemple enginyeria..." – "Em parlaves que a Roma vas fer, no sé si era una assignatura d'antropologia filosòfica. O era a València?" – "A Roma. L'antropologia filosòfica era una de les assignatures de la carrera de filosofia, igual que estudiaves cosmologia, psicologia, metafísica, lògica, no sé què, etc... Encara tinc ahí manuals ciclostilats dels cursos de la Universitat Gregoriana en llatí."

"Estudiàvem història de la filosofia en sèrio... Hi ha un detall, que quan li ho he contat a algú no s'ho ha cregut: jo tenia una assignatura que es deia Filosofia Marxista, i tenia un professor jesuïta,

alemany, que casualment, ara me'n recorde, tenia la mateixa cara de Lenin, tirant a calb i en la barbeta eixa, i el tio, que era una autoritat, ens explicava el materialisme dialèctic, el materialisme històric... el que feia falta saber: no feia propaganda anticomunista, no, no, explicava filosofia, la filosofia bàsica ben explicada, i clar, quan arribe ací, i la gent començava a descobrir el marxisme, jo dic: 'Macho, yo ya lo tengo estudio eso, ya sé lo que es'. Era molt bèstia aquella formació." – "No em vares contar que era alemany..." – "Sí, sí. Allí hi havia professors alemanys, francesos, anglesos, italians, espanyols, alguns sud-americans, per exemple el de psicologia era argentí, i havia sigut psicoanalista i director d'un hospital psiquiàtric de Nova York o no sé què... El de cosmologia era el director de l'observatori vaticà de Castelgandolfo, que és un dels centres històrics d'investigació astronòmica, eren tots primeres figures mundials. I llavors, passava que cadascú parlava llatí a la seua manera: els francesos parlaven llatí fent agudes totes les paraules, i els anglesos amb fonètica anglesa, i en fi, era molt divertit, però ens aclariem. La llengua de relació entre la gent de diferents països, o era una miqueta d'anglès que encara no tenia la universalitat d'ara, o l'italià." – "A València, plantejges fer la tesi de llicenciatura al catedràtic d'Ètica i Sociologia." – "Sí, al Pare José Todolí, dominicà. El qual em va tirar al carrer i ja està. Em va dir: 'Fora!', i ja està. Què vols que et diga? Era una altra època, jo hi vaig anar tot innocent, però ell era molt animal, era immensament reaccionari i ja està, era així. Com si haguera anat a San Valero, catedràtic d'Etnologia i Prehistòria, d'ideologia super blavera, dels que diuen que els ibers ja eren valencians i som descendents directes seus i bestieses d'estes. Pues imagina't que jo vaig a San Valero i li dic que vull fer una tesi sobre la repoblació catalana o sobre l'estructura social medieval de la repoblació catalana del Maestrat, m'haguera dit: 'Foraaaaa!', i m'hauria tirat al carrer..."

«A VALÈNCIA, PLANTEGES FER LA TESI DE LLICENCIATURA AL CATEDRÀTIC D'ÈTICA I SOCIOLOGIA.» – «SÍ, AL PARE JOSÉ TODOLÍ, DOMINICÀ. EL QUAL EM VA TIRAR AL CARRER I JA ESTÀ. EM VA DIR: 'FORA!' I JA ESTÀ. QUÈ VOLS QUE ET DIGA? ERA UNA ALTRA ÈPOCA!»